

СТИЛОВЕ В СЪВРЕМЕНОТО ДЕТСКО ОБЛЕКЛО

Росица Рангелова

Катедра „Изобразително изкуство“, Факултет „По изкуства“
ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград

Резюме

Въпросът за стила в съвременната детска дреха може да се разглежда като част от широкообхватната тема за детето и стилът. Тази гледна точка се отнася до всички области, свързани с практическото приложение на стиловете в детската среда като облекло, дизайн и архитектура. Стилът в детските облекла има няколко основни роли. Те са естетическа, конструктивна, психологическа, педагогическа, символична и знаково-комуникативна. Не случайно терминът „стил“ се съотнася като термин за различни области на човешкото познание, поведение, както и за комуникация със заобикалящия свят. Взаимовръзката между стилът и модата е очевидна, въпреки че стилът се явява по-устойчив и значим естетически критерий за дрехите. Това е факт защото стилът не е просто външният облик, той е преди всичко израз и следствие от вътрешния мир, чувствата, стремленията, идеите и поведението на всеки млад индивид, през призмата на вижданията на родителите за естетика и вкус. В съвременната мода за възрастни и деца се оформят много различни стилове, но едни от най-популярните са: класически, романтичен, спортен, кежуъл и деним. Тези основни стилове са характерни и за детското облекло, разбира се, разработени през призмата на изискванията на този сегмент от модата.

STYLES IN MODERN CHILDREN'S CLOTHING

Rositsa Rangelova

Department of Fine Arts, Faculty of Arts
Southwestern University of Arts “Neofit Rilski” Blagoevgrad
r.rangelova@swu.bg

Abstract

The topic of style in modern children's clothing can be seen as part of the broad topic of children and style. This point of view applies to all areas related to the practical application of styles in the children's environment such as clothing, design and architecture. Style in children's clothing has several main roles. They are aesthetic, constructive, psychological, pedagogical, symbolic and sign-communicative. Naturally, the term “style” is related as a term for various areas of human knowledge, behavior, as well as for communication with the surrounding world.

The relationship between style and fashion is obvious, although style appears to be a more persistent and significant aesthetic criterion for clothing.

This is a fact because style is not just the external appearance, it is above all an expression and consequence of the inner peace, feelings, aspirations, ideas and behavior of each young individual, through the prism of the parents' views on aesthetics and taste.

In modern fashion for adults and children, a lot of the most popular styles are: classic, romantic, sporty, casual and denim. These basic styles are also characteristic of children's clothing, of course, developed through the prism of the requirements of this segment of fashion. These basic styles are also characteristic of children's clothing, of course, developed through the prism of the requirements of this segment of fashion.

Въпросът за стила в съвременната детска дреха може да се разглежда като част от широкообхватната тема за детето и стилът. Тази гледна точка се отнася до всички области, свързани с практическото приложение на стиловете в детската среда като облекло, дизайн и архитектура. Стилът в детските облекла има няколко основни роли. Те са естетическа, конструктивна, психологическа, педагогическа, символична и знаково-комуникативна. Не случайно терминът „стил“ се съотнася като термин за различни области на човешкото познание, поведение, както и за комуникация със заобикалящия свят. В семиотиката „стилът“ се разглежда и като език – за изразяване на основните идеи на проект и като начин на комуникация в обществото.

Взаимовръзката между стилът и модата е очевидна, въпреки че стилът се явява по-устойчив и значим естетически критерий за облеклата. Не напразно Коко Шанел казва „Модата идва и си отива, но стилът остава“. Това е факт защото стилът не е просто външният облик, той е преди всичко израз и следствие от вътрешния мир, чувствата, стремленията, идеите и поведението на всеки млад индивид, през призмата на вижданията на родителите за естетика и вкус.

В съвременната мода за възрастни се оформят много различни стилове, но едни от най-популярните са: Романтичен или Бохо, Класически, Спортен, Кежуъл и Деним. Тези основни стилове са характерни и за детското облекло, разбира се, разработени през призмата на изискванията на този сегмент от модата.

Според речника на българския език романтизъм е – направление в литературата и изкуството на XIX век, което отдава преднина на чувствата и се характеризира с бягство от действителността. Неговите характеристики са „мечтателност, чувствителност, романтика“.

В науката за облеклото, Романтичният стил се асоциира най-вече със заимстване на форми и детайли както от историческия костюм, така и от природата. Лансиран е от императрица Евгения (съпруга на император Луи Наполеон III) през XIX в. През 30-те години на XX век стилът отново има подем покрай тенденцията за завръщане към

класическата женственост. Дрехите в този стил, подчертават красотата, придават възвишеност на образа, а също загадъчност и изтънченост, без да се забравя кокетството и чувствителността. Леките ефирни форми придават на силуета грациозност и изящество. Цветовете са от пастелни до ярки наситени. Романтичният стил позволява смело декориране на облеклото с най-различни елементи като рюшове, жаба, волани, панделки, бродерии, дантела, кадифе, десени на флорални мотиви и заемки от облекла от отминали епохи. Използват се много аксесоари като шапки, шалове, леки дантелени ръкавици, брошки във формата на цветя както и диадеми. Едно от големите достойнства на романтичната дреха са задължителните естествени материи. Цялото това богатство на дрехата, което се превръща в мост между различни епохи и култури, изработено с уважение както към традицията, така и към материалите за производство, създават приятното усещане за празник.

По отношение на детското облекло, Романтичният стил е сред най-популярните, когато искаме да подчертаем символиката, която свързваме с детството – нежност, въображение, чувствителност. Този стил е идеален за малки красавици. За него са характерни красотата и нежността на широките поли и белите рокли с красиви принтове във формата на цветя. Обикновено има допълнения от бродерии, украса от мъниста, плетива. Романтичните рокли принципно се изработват от коприна, шифон, гладко кадифе и тюл. Този стил е предназначен за момичета, които го асоциират с приказните герои и по-специално дрехите, които ги подчертават като нежни, ефирни създания.

Романтичният стил не включва само рокли, а се наблюдава в почти целият асортимент от облекла за момичета като поли, болера, блузи, топове, шорти, панталони, сака, якета, палта и оригинални аксесоари – интересни шапки, шалове, украси за глава. Посланието на днешния сегмент в детската мода в „Романтичен стил“ е свързано с нежност и невинност.

Английският социолог Ричард Хогърт отбелязва, че макар масовата мода да заглажда очевидните различия в облеклото на отделните

класи, тя не ги премахва. В този контекст, Романтичният стил в нашето съвремие, също създава известно диференциране на различията в материалното благополучие. Дори и поради причината, че масовият ежедневен стил е твърде унифициран и единствено при по-официални поводи, различията могат да бъдат забелязани и подчертани чрез елементите на романтичния стил в облеклото. Точно този ефект постигат и дрехите в детския сегмент на водещите световни марки.

Важно е да се отчита и възрастта на детето и да се има предвид, че всякакви общи правила са усреднени. Всички хора, особено в детска възраст имат своите отклонения от стандартното поведение. Докато е малко, детето обикновено се опитва да имитира родителите си и поради това частично предава цветови усещания и вкусове на родителите си. Що се касае до романтичния стил, колкото повече порастват, толкова повече романтичния стил отпада от техния гардероб, но се появява като акцент – дантели, кадифе в апликации на дрехите от деним, топ в стил „комбинезон“, къдрици на ръкавите.

Съществуват и по-умерени варианти на Романтичния стил, които са подходящи и за всекидневие. Негов под вариант е Бохо стилът. Той е застъпен в градския детски стил мода. Модните компании от високите ценови клас също имат много вариации на Романтичния стил за деца в своите колекции.

През втората третина на XIX в. настъпва епохата на строгия английски костюм. В труда си „Тази капризна мода“, Вячеслав Зайцев отбелязва: „Но зад „модния обрат“ стоят дълбоки социални причини, главната от които е идването на власт на новата класа – буржоазията. Тя за разлика от своите предшественици не желае да излага на показ богатствата си. Оттогава дори царските особи се обличат в буржоазни рединготи и фракове“.

Развитието на класическия стил през XX век във вида, в който е добре познат днес, се дължи на Коко Шанел и Ив Сен Лоран . Коко Шанел създава късо сако от букле без яка, поръбено с ширити и с външни джобове. Комбинира го с права пола. Ив Сен Лоран популяризира костюма с панталон през 70-те години на XX век. През

80-те този стил в Европа се развива от Джорджо Армани . За САЩ, най-голямо принос имат Келвин Клайн и Дона Карън . Популярността на Класическия стил нараства успоредно с развитието на бизнес-класата, корпорациите и големите администрации. Костюмът в делови стил е практичен и удобен, съчетава непреходна елегантност и става задължителен за гардероба на жените и мъжете, които живеят в града. Класическият стил е символ на сдържаност и елегантност. Разработва се основно в тъмни цветове и черно, а останалите цветове, характерни за този стил са бяло и деликатни нюанси на топлите и спокойни цветове.

Класическият стил в детското облекло се налага предимно по отношение на униформеното облекло. Друго предназначение на този стил от детския гардероб може да се намери при официални случаи, празници или участие в церемонии. И при децата по-рядко се използват ярки цветни тонове, те се явяват като допълнение към тъмните такива. Детайлите в тоалетите са сведени до минимум и не натежават над общата композиция.

Асортимента на Класическия стил за момичетата и момчетата включва познатия такъв и при възрастните, а именно рокли, сака, блузи и поли или панталони, ризи, якета, жилетки.

Униформеното облекло е най-яркият представител на класическия стил в детския сегмент от модата.

Основното униформено облекло в детския гардероб представлява ученическият костюм. Ученическата униформа е форма на облекло за учениците по време на престоя им в училище и за официалните училищни дейности извън него - един вид строго определен училищен дрескод . Той е изключително популярен в началните и средни училища в много страни от целият свят. Този вид облекло в повечето си разновидности е решен в класически стил. Ученическата униформа се утвърждава още в началото на XIX в. Нейна родина е Великобритания и по-точно колежът Итън. Фирмата на Том Браун изработва първата униформа, която се състои от фрак, жилетка, прав раиран панталон и бяла риза с подвижна итън яка. Традицията се запазила и до ден днешен като същата фирма се грижи за

униформата на колежа. През 19 век носенето на ученическа униформа е било въпрос на престиж, тъй като малко деца са имали привилегиите да посещават училище.

В Имперска Русия по това време формата на образование е с полу-военен характер и ученическата униформа много се доближава до военната.

В България първото класно мъжко училище е създадено през 1846 г. от Найдено Геров в Копревница, но за униформа в училищата може да се говори много след Освобождението, едва в началото на XX век. То се определяло както от влиянието първоначално от Западна Европа, така след това и от Съветска Русия. Класическият стил се запазва за гимназиите и католическите девически колежи, но от 60-те години в масовите училища е заменено с обикновена престилка и губи този си стил, който се запазва само за парадното облекло, състоящо се от плисирана тъмна пола или панталон комбинирани с класическа бяла риза.

С началото на демокрацията всички правила и изисквания към учениците отпадат, но към средата на 90-те години ученическата униформа и необходимостта и в училище отново излиза на дневен ред. Предизвикани биват много дискусии и се оказва, че униформите имат колкото поддръжници, толкова и опоненти.

Един от основните аргументи в подкрепа на ученическите униформи е, че те водят до сближаване между учениците, спомагат за развитието на чувството им за общност и работата им в екип, преследващи общи цели. Униформата елиминира възможността за конкуренция между учениците в облеклото и визуалния израз като проява на различията във финансовото им състояние, както и форма на разпознаваемост за принадлежност към определена общност.

Създаването на наистина добра ученическа униформа трябва да се подчини на много изисквания, да се съобразят мненията на ученици, родители и учители, а дизайнерите да решат естетическите въпроси на задачата. Все пак облеклото е най-достъпния начин за възпитание в естетика при всеки индивид, особено при децата. Униформата представлява

точно определен комплект от облекла и не бива да се омаловажава нито един от тях. Тя се разделя на три основни части: парадна, зимна ежедневна и лятна ежедневна. В ежедневните комплекти дрехите за учебните часове и връхните облекла са решени в класически стил, като са съобразени със съответния сезон. В асортимента им влизат блейзери или жилетки, поли /плисирани или в А-силует/, панталони, класически ризи и пуловери без ръкави. Конструктивните решения на облеклата отговарят на изискванията за комфорт и удобство, тъй като учениците прекарват голяма част от деня си в тях, и по никакъв начин не трябва да ограничават движенията им. Под внимание се взема и факта, че известна част от съвременни деца са с нестандартни телосложения и прекаленото вталяване или скъсени обеми би притеснило учениците. Основна задача на униформата е децата да се чувстват удобно в нея и непременно да се харесват, за да не се създава съпротива срещу носенето ѝ. Не без значение са и цветовите решения. Използването на тъмни цветове е много практично, но включването на по-свежи тонове е напълно необходимо. В никакъв случай не се използват ярки агресивни цветове за основни, които излишно превъзбудят ученическата психика. Такива тонове се вкарват единствено в гарнитурите или като акцентите. Характерните цветове при класическият стил за възрастни се пренасят и в детското облекло. Обикновено основни са дъсвите платове, които се комбинират с райета и карета. Състава на платовете, които преимуществено се използват са естествени, като се набляга на памука и добре обработената вълнени материи. Тъканите с еластан са много подходящи, тъй като допринасят за по-голямата свобода на движение. Конвенцията за правата на детето гласи, че всяко дете има право да демонстрира своята индивидуалност така както пожелае.

Друг доста стар, но изключително популярен до ден днешен стил е моряшкият. От създаването си в продължение на десетилетия той е възплъщение на детската мода. Той символизира детските мечти за пътешествие и приключение. Това е стил, който не е изгубил популярност през цялото си съществуване до наши дни, както

в гардероба на децата, така и при възрастните. Продължава да бъде много обичайно децата да се свързват с морска тематика и да бъдат обличани в дрехи, които съдържат символиката на морския костюм – бели, червени или сини ивици. Днес съществува голямо разнообразие от ризи, тениски и рокли, украсени със символите на морето – моряшки яки, метални копчета и катарами. За момичетата, моряшкият стил се изразява предимно по отношение на полите – с плохи или плисирани. Дрехите, типични за морския стил могат да бъдат колкото прости, ежедневни и подходящи за разходка, толкова и елегантни. В исторически аспект е приет като моден атрибут в детския гардероб първо от аристокрацията и богатата средна класа. Носят го както момчетата така и момичетата, при които панталона е заменен с плисирана пола. Истината е, че няма друг стил дрехи в детския гардероб, който да го превъзхожда по популярност.

Портретът на малкият английски принц Едуард нарисуван от Франсис Уинтерхалтер през 1846 станал причина за истински раиран бум в Европа. От този момент досега, облекла в моряшки стил се носят от деца във всички възрасти. Българското царско семейство не изостава от световните модни тенденции. Както и при много други монархии българския престолонаследник е сниман в моряшки костюм специално за официалния календар от 1944 година. След деветосептемврийските събития и идването на комунистите на власт, моряшкият стил не се обявява за империалистическа глезотия, а остава в детския гардероб. Популярността на моряшкият костюм се дължи и на факта, че той съчетава в себе си функционалност, удобство и елемент на романтика. Той е вдъхновен от действителните моряшки униформи и пренесен като градски стил, особено модерен и като облекло за почивка на море. Освен традиционния тъмно син цвят съчетан с класическото бяло се предлагали и съчетания на тъмно червено с бяло. Блузата тип рубашка е с прав силует и деколте по врата. Към нея е прикрепена емблематичната квадратна моряшка яка, която отпред завършва във V-образно деколте. Задължителен атрибут към моряшкият костюм става и вратовръзката-шал, понякога с избродирана котва на нея.

Последният елемент на моряшкият сет е нагръдника (лигавник), който се прикрепя към предната част на блузата с помощта на копчета или връзки, а идеята му е за лесна подмяна и поддръжка

Освен това облекла в моряшки стил се използват и като представителна ученическа униформа, както в България, така и в много страни по света. В съвременната мода моряшкият стил е адаптиран към актуалните модни тенденции пречупен през мирогледа на днешните дизайнери. В него продължават да се съчетават удобство, практичност, естетика, функционалност и романтичност. Присъстват разбира се и всички отличителни белези за този стил, а именно неизменните морски символи, като котви, въжета и златни копчета. Запазва се характерната цвятова гама от бяло, синьо и червено. Райета допълват основните цветове. Много модни дизайнери заменят синия или червения цвят с черен, бежов или зелен комбиниран с бяло райе. Асортимента на облеклата при момчетата и момичетата е в пълната си гама – поли, панталони, рокли, пуловери, тишъртки, сака или жилетки. Не липсват и аксесоари като чанти, шапки и шалове допълващи цялостната визия.

Седемдесетте години на XX век са момента в който на модната сцена излизат няколко нови стила при това продиктувани от желанията и търсенията на „улицата“. Един от тези стилове е кежуъл, а другият феномен в модата на XX е деним облеклото. Те се превръщат в неотменна част от гардероба както на най-богатата, така и на най-неплатежоспособната прослойка на обществото от възрастни и деца. Дънковите облекла и аксесоари макар и възникнали отделно от стила Кежуъл стават неотменна част от него. Най-точното определение за стилът Кежуъл е, че той е лек, но не и лекомислен.

Той е предназначен за всекидневието, почивните дни, ваканциите както и за свободното време. Няма съвременни модни брандове, които да не го предлагат, а клиентите го приемат с охота. Този негов успех се дължи на факта, че той е небрежен и непринуден, с тенденция понякога да се доближава до домашното облекло. Кежуъл е практичен, но не банален, свободен но не злоупотребяващ с абсолютната свобода, лек но

не и лекомислен. Той е припознат като стилът, включващ както чисто утилитарните функции на дрехите, така и чисто естетическите. Неговите отличителни характеристики са елегантност, непретенциозност, индивидуалност, липса на демонстративна показност и най-важното комфорт. Думата „casual” (от английски – случаен, освен това означава и небрежен), обикновен и се асоциира с облекло, даващо комфорт и свобода на изразяване, в контраст с еднообразните костюми. Не може да се каже дали това е бил резултатът, който е търсен от младежите приемащи този стил. Категорично трябва да се отбележи, че в него няма никакви революционни начала. Кежуъл облеклото е идеално за тези, които искат да изглеждат модерни, но не искат да се откажат от удобството. Влечението към свободата не е нищо друго освен желание за комфорт. Нужен е на всички без значение от пола и възрастта.

Стилът Кежуъл възниква в Англия през 70-те години на XX век като опит на футболните хулигани да се скрият от полицията, носейки скъпи спортни марки неприсъщи за тях.

В днешни дни, ако има определен стил най-силно застъпен в гардероба на съвременното дете, това е стила Кежуъл, което за пореден път ще подчертае главната особеност на стила синтезирана в идеята за комфорт и свобода на себеизявяване.

При детските дрехи се запазва основното правило на Кежуъл стила да даде възможност момчетата и момичетата да бъдат модерни, отстоявайки себе си, без да се ограничават свободата на движенията и комфорта. Кежуъл облеклото не се ограничава в избора на цветове, материи и силуети. Важно е спазването на три основни правила – простота, функционалност, универсалност. Именно тези три правила са основни при проектирането и изработването на детски облекла. Този стил е много популярен, защото е универсален. Предпочитан е обикновено от активни хора, които ценят дрехи, които не възпрепятстват движенията им, а има ли по-активни от децата? Най-добре описва този стил английският израз *easy to wear* (лесно за носене). Това означава максимално удобство и адекватност за случая. В избора на цветове

се проявява фантазия - има място както за ярки контрастни, така и пастелни нюанси. Смелото им съчетаване е една от основните черти на стила. Смесват се различни текстури и наслояване. Прагматичната страна на стила Кежуъл не е никак скучна. В асортимента на този стил присъстват: тишъртки, дънки в най-опростеният им вариант, обикновени рокли, жилетки или тънки вълнени пуловери, които се носят над риза, риза с къс или дълъг ръкав, цветни сака, прави класически панталони, поли със средна дължина; затворени обувки или гумени ботуши и всичко това комбинирано в не повече от три основни цвята.

Макар историята на навлизането на Денима в модата да е самостоятелна, джинсите са един от феномените в гардероба на съвременния човек, превърнали се от работно облекло в модерна и популярна форма на ежедневна дреха в целия свят. Днес едва ли ще се срещне някой, който не притежава поне един чифт дънки. Джинсовите облекла са едни от най-удобните и стилни дрехи днес, харесвани от всички, независимо от възрастта, пола, икономическата среда и други фактори. Те са част от модата, изпълнени в различни стилове и цветове, като класическите „сини джинси“ особено силно се идентифицират с американската култура.

Самият плат се създава почти едновременно на две места в Европа. През XVIII в. Италиански моряци носят панталони от груб плат, произведен в Генуа, чието английско произношение „genes“ е станало популярно. От тук идва и названието „jeans“. От друга страна в Ним (Франция) създават вълнен плат с копринена нишка, наречен „serge de Nimes“ – от тук и „деним“ – който скоро е пренесен и през океана. От този плат първоначално предназначен за производство на палатки, заради издръжливостта му, започват масова да шият панталони за робите от плантациите. През 1853 година Ливай Строс основава фирмата си Ливай Строс и Ко (Levi Strauss & Co.), която е първата фирма за производство на облекла от деним. Тези облекла присъстват в пълна сила и в детския гардероб. В момента никой не се учудва, когато види дънкови панталони или рокличка дори за новородено. Естествено, за ушиването

им, се използва много мек и тънък деним със съдържание на еластан, за да не се възпрепятства свободното движение на детето. Джинсовите облекла навлизат смело в детския гардероб най-вече благодарение на плата, който основно е от естествен произход, а това е едно от най-важните условия при производство на дрехи от този сегмент в модата. Пионери във въвеждането на денима в детския гардероб са “Benetton”. Те правят това от 1965 г. с пускането на първите тийнейджърски облекла. Сега моделите на детските дънки са толкова разнообразни, колкото и тези за възрастни. Дънковите облекла са удобни за децата по време на игра, разходка и ходене на училище. Подходящи са за всеки сезон. Джинсите са устойчиви на повреди и лесно се почистват.

И в детската мода, както и при възрастните, големите брандове представят колекции Деним за деца. Без значение колко разнообразна е модата за възрастни и деца, дънките остават най-удобната, комфортна, евтина, практична, красива и модерна дреха за всякакви случаи.

Спортният стил в детското облекло е също така силно застъпен в ежедневието на детето. Това се дължи на факта, че при създаване на облекло в спортен стил при детския сегмент, се обръща специално внимание на различните промени в детският двигателен режим, поведение и настроение по време на неговите активности. Асортимента от облекла в спортен стил не е никак малък, това са различни по вид якета, трикотажни спортни комплекти, панталони, ризи, шорти, тишъртки и сучъри.

Спортният стил облекла предлага удобство и повишен комфорт, не ограничава движенията, като за това допринася както опростената конструкция на облеклата, така и меките и еластични платове, от които са направени. Освен това той се характеризира с присъствието на различни декоративни елементи, например, знаци, емблеми, цифри и бродирани етикети.

В заключение може да се каже, че най-важното при избора на детски облекла е правилното тълкуване на пристрастията на детето. Това се постига чрез наблюдение на неговите действия и поведение в живота, както и реакциите му и всичко това под умелото ръководене от страна на възрастните.

Библиография:

[1] Александрова, М. “Bevilaqua – десениране и декориране на тъкани, творчески процес, видове стилизации, техники за изработка на декоративен текстил”

DOI: 10.53230/tgm.1310-912X.2023.0009.03 (брой №09/2023), Стр. 241/250

ISSN 1310-912X (Print)

ISSN 2603-302X (Online) www.bgtextilepublisher.org <https://doi.org/10.53230/tgm.1310-912X.2023.0009>

[2] www.liveinternet.ru/users/2010239

[3] www.les8petites8mains.blogspot.com

[4] О’Хара Д.: Енциклопедия на модата. София, 1995.

[5] Рангелова Р. Детското облекло в България-развитие и проблематика, Благоевград 2024.

[6] Христова Т. Облеклото – избор и образ на културна идентичност / Списание „Социална икономика“ Sociology & Economy, Година III, Брой1/2013, стр. 84-90

Библиография – транскрибирана:

[1] Aleksandrova M., “Bevilaqua – desenirane I dekorirane na takani, tvorcheski prozes, vidove stilizatzii, tehnikii za izrabortvane na dekorativen tekstil”

DOI: 10.53230/tgm.1310-912X.2023.0009.03 (брой №09/2023), Стр. 241/250

ISSN 1310-912X (Print)

ISSN 2603-302X (Online) www.bgtextilepublisher.org <https://doi.org/10.53230/tgm.1310-912X.2023.0009>

[2] www.liveinternet.ru/users/2010239

[3] www.les8petites8mains.blogspot.com

[4] О’Хара Д.: Entsiklopedia na modata. Sofia, 1995.

[5] Rangelova R. Detskoto obleklo v Bulgaria – razvitie I problematika, Blagoevgrad 2024.

[6] Hristova T. Oblekloto – izbor I obraz na kulturna identichnost / Magazine „Sotzialna ikonomika“ Sociology & Economy, Year III, Number1/2013, page 84-90